

ივერია

გაზეთი ღირსი:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	3 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტელეფონი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებთა დასაბეჭდად
უნდა მიმართოთ რედაქციას და წინასწარ
გამარჯვ. სსრკადულის კანცელარიას
ფასი განცხადებას:
ჩვეულებრივი სტრუქტურა პირველ გვერდზე
16 კაპ., შემოთავაზებულ კაპ.

0880106 ტელეფონი № 227

0880106 ტელეფონი № 227

სახალსო სიიჩნობა საქველმოქმედო ბაზრითურთ

ქართულთა შორის წერა კითხვის გამავრცელებლის საზოგადოების
„სახალსო“ განზარბულია გამართოს მისში. შემოწირულობათა წარ-
მოგზავნა ამ ბაზრისათვის შეიძლება ენ. ოლგა თადეოსის ასულს ქაქე-
ფაძესთან, ნიკოლოზის ქუჩა, № 21.

ქართული ხელოვნება ამხანაგობის „მრომი“ გაზეთში ამიერი აღწყობის ამა ამხანა- გობის წევრთ, რომ

ქართული ხელოვნება
ამხანაგობის წევრთა შესდგება კპი-
რის, 12 მარტი, შუადღის 12 საათ-
ზედ, ამხანაგობის სადგ-ში წარსუ-
ლის 1899 წლის ანგარიშის, სარე-
ვი სპეკიუმის მოხსენებისა და
სხვა სიკეთა განსახილველად.
(1-5-1)

ტვილისის კერპო სამეურნალო მუხრხელის

მიხედულ ვედევანიშვილისა
ავადყოფის იღებენ ყოველ დღე
გონივრულად გარდა
დ ილია:
მ. ი. ზინინამ.—გაბასის სნეუ-
ლებანი. 8—10 საათ.
მ. ა. ხალაშვილი.—კაბ-
ლას სნეულებანი, 10—2—მდის და
ნაშუადღის 5—6 დის.

მ. მ. ბაბლაშვილი—შინაგანი
—9—10 საათ.
მ. ბ. მუხინი—ყურას, ყელას
და ცხვირას—10 1/2—12 საათ.
მ. გ. შაბთაშვილი—თავდასის 12
—1 საათ.
მ. ლ. მარკვიანი—12—1 სა-
ღისტაქო. სამშაბ. 3—4.
მ. დ. ბებიაშვილი—სიფლიასის,
კანასა და საშარდას—1 1/2—2 საათ.
მ. ბ. ბაბიაშვილი—ნერვუ-
ბასა და წამლობა ელექტროლი—1—2
საათ.

სალამოთი:
მ. ა. ბაბიაშვილი—შინაგანი
და ბაჭყალი—5—6 საათ.
მ. გ. თუშაშვილი—გაბათა
სნეულებანი—5—6 საათ.
სამეურნალოს აქეს საწოლი ოთა-
ხები და კაბინეტი ბაქტერიოლოგიურ
და მიკროსკოპულ გამოკვლევითა-
თვის.
ფსიკოპედაგოგიებისა 50 კაპ.,
დინარჩენი—მორიგებით.
გეგმა, ნაოჯახისა ქუჩა, სსხდა სს-
გისაშუაღისა, № 21 (გარანტიას ქვე-
დასი შინაგანი).
ტელეფონი № 274.
დირექტორი სამეურნალოსი მ. ა. ბა-
ბიაშვილი

მ. ა. ბაბიაშვილი—შინაგანი
და ბაჭყალი—5—6 საათ.
მ. გ. თუშაშვილი—გაბათა
სნეულებანი—5—6 საათ.
სამეურნალოს აქეს საწოლი ოთა-
ხები და კაბინეტი ბაქტერიოლოგიურ
და მიკროსკოპულ გამოკვლევითა-
თვის.
ფსიკოპედაგოგიებისა 50 კაპ.,
დინარჩენი—მორიგებით.
გეგმა, ნაოჯახისა ქუჩა, სსხდა სს-
გისაშუაღისა, № 21 (გარანტიას ქვე-
დასი შინაგანი).
ტელეფონი № 274.
დირექტორი სამეურნალოსი მ. ა. ბა-
ბიაშვილი

პირველი კერპო სამეურ- ნალო

ექიმის ნავსარდაინისა
(კუთაში, ვირონიკის ძეგლის პირდაპირ)
ავადყოფი იღებენ ექიმნი ყოველ
დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილაობით:
მ. ა. ნაბახაშვილი, 11—12
საათ. საღისტაქო, ვენეროლი (სი-
ფლიის) და სსარდის ავადყოფიანი.
მ. გ. რიშაშვილი, 9—10 საათ. სნე-
ულებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერ-
ვებისა.
მ. ი. ბაბიაშვილი—ლილის 11
—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით
ავადყოფიება.
მ. შ. კროტავიანი, 12—1 ს.
ყურისა, ყელისა და ცხვირის ავად-
ყოფიებისა.
მ. ა. კარაშვილი 1—1 1/2
საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.
მ. ბ. გუბია. 1 1/2—2 ს. შინა-
განი ავადყოფიებისა.
სადამოაობით:
მ. გ. შაბთაშვილი, 6—7 საათ.
ნერვებისა (ელექტროტერაპიისა) ვე-
ნეროლითა და კანის ავადყოფიებისა.
მ. ბ. ნაბახაშვილი, 7—7 1/2, საათ.
მ. გ. მახაშვილი—ქიმიო-მიკრო-
სკოპული გამოკვლევანი.
რევმატიზმისა და რევმატიზმის დაწე-
რის ფსიკოპედაგოგიისა; დინარჩენისა უფ-
სოდ; ფსიკოპედაგოგიისა და ოპერაციო-
ნათვის—მორიგებით.
მ. ბ. პარაშვილი—11—1 ს.
გაუკეთეს სახლში მსურველთა მის-
ასსა*, აუტის ყველის და გამოარავს

საქმიო გენსტიკის ექიმების დანი-
შენით.
დიპტერიისა სამეურნალოსი დიპტერ-
იის მედიკინის ნავსარდაინი.
Первая частная лечебница Д-ра На-
васариани.
Тифлиси, противъ памяти. Воронцову
(—1—5).

ტფილისი, 11 მარტი
ჩვენ ამას წინადაც, როცა ვარ-
ჩევდით რა ბუნებისა საადგილ-
მამულია გადასახადი, იმაზე შეე-
დევით, რომ პირველი საფუძვე-
ლი, რომელზედაც უნდა აშენდეს
მთელი სისტემა ამ გადასახადისა,
წინადაც შემოსავლის ადგილ-მამუ-
ლითა. რა თქმა უნდა, ძალიან კა-
რგი იქნება, რომ წინადა შემოსავ-
ვლი ამ შემთხვევაში თვითმეულ
ცალკე კუთვნილებისა ცალკე იყოს
გამორეგული და ანუხსული. მა-
შინ გაწერა გადასახადისა უფრო
შეუცდამელი და უმეტ-ნაკლები
იქნებოდა თვითმეულ ცალკე ხარ-
ჯის მხედვისათვის. ხოლო ეს
მეტად ძნელია და თითქმის შეუ-
ძლებელიც ნამეტნავად ჩვენში, სა-
და თვით რაოდენობა უკუთვლიე-
ბისაზეც უნდა ვხედოთ არ არის გამო-
ანგარიშებული და ბევრმა არც კი
იცის რამდენი მამული აქვს.
თუ ეს ასე ძნელია და თითქმის
შეუძლებელიც, მაშ როგორ და
რა გზით უნდა გამოირგვას,—სად
უწინადა შემოსავალი, რომ
ამაზე დაფუძნდეს საადგილ მამუ-
*) იხ. „ივერია“ № 51.

ლო გადასახადის შესაფერი მეტ-
ნაკლებობა?
საადგილ-მამული გადასახადის
გაწერისათვის ყველგან საკმაოდ
მიდევნული იყოფენ მართლ-
თა შუა რიცხვი წინადა შემოსავ-
ლისა, რომელისაზე ადგილისა,
მაზრა იქნება, გუბერნიისა, თუ
სხვა რამ სივრცე ამისათვის ადუ-
ბული. რაც უფრო დიდი სივრ-
ცეა ამ შემთხვევისათვის ადუბული,
მით უფრო, რასაკვირველია, ორ-
თა-შუა უწინადა შემოსავალი ძნე-
ლი გამოსავალია შეუცდამელიად
და შედ-მიწვევით, იმით-მამუ-
ლიად სივრცეზე დიდი სხვა-და-
სხვაობა მიწის ნაყოფიერობისა,
ჭაყისა და სხვა იმისი, რაც შემო-
სავლის მეტ-ნაკლებობაზედ მოქ-
მედებს, და ეს სხვა-და-სხვაობა ჩვენ-
ში უფრო მეტია, ვიდრე სხვაგან სა-
დამე მიად რუსეთში. რომ ამისთანა
შემთხვევაში მართლად მოარს არ
ჩამორჩნენ და რაც შეიძლება ას-
ული მიუვიდნენ, ორთა შუა წინ-
და შემოსავლის გამოსახადისა შე-
ბღადა და გამოსარეგული მართლ-
ორთა შუა ხსნის (ტვილის) მამული
უნდა აღმოაჩინონ და ამისთვის
ორი გზაა: ერთი იმ შემთხვევისა-
თვის თუ, ვინაშინა, დანიშნული
სივრცე,—მაზრა იქნება, გუბერნიის
ან სხვა რამ რაიონი,—მიწის ნა-
ყოფიერობით, ჰავით და სხვა ვარე-
მაობით, მაგალითად, ბაზრით,
გუბერნიისა და სხვა ამისთანებით
დენდა ერთნაირი, რომ შიგა და

ველეტონი

პირველს ჰაუა ვლემარ.
ამ ახლო ხანში ერთ ქართულ შეე-
ხება, რომელმაც ქართველებზე
(ქართლ-კახეთისა და იმერლებზე
საერთოდ) ისეთი აზრი გამოთქვა,
რომ საქართველოდ მიმჩნია ვაგა-
ნილი სხვასაც ვიცოდინო.
—ქართველი კაცი რამდენსაც
ხანში შედის, თანდათან კუთა აკლ-
დება, გონება და ცნება ეკარგება
და სიბერეში სულ ჰკარგავს, ის
ეშორება, რუსები რომ ცხადყოფი-
ს იტყვიან; სხვა ტომის ხალხში ამის-
თანა ამასაც იშვიათად ვხვდეთ.
—მათ. ნ მოლაპარაკებე მკითხა, რა
მიზეზია თქვენი აზრი? მას
—ღვირ... ღვირის ძალიან ეტე-
ნება ქართველი ხალხი.
—ეგა ბატონო, მთელ ხალხზე
როგორ ითქვინ? შეუბრუნე სიტყვა
მოსაუბრემ.—ღვირის უფრო შიშველ
ბული ქართველია ვერცხობა, თავი-
დები, აზნაურები, ეპურები. გლუბ-
კაცს სადა აქვს იმდენი, რომ მუდ-
მა მავს, ექიმმა ამაზე ბაის დაიწყო:
—გლუბის კაცი არა სვამს? მას
ეს რა ამბები ხდება, საცა-კი ორიოდ
კაცი დაჯდება სადილად, რომ ჩხუბი
არ გამართოს. მეკადრზე ქველში
და ქარაქილში, ნათლობაში, სოფ-

ლის მოსამართლეების და მამასხი-
სების დაბატობაში, შინ და გარეთ
მგზავრობაში, დღენსაწულზე და კვი-
რათანდერ დღეს ღუქებში, შინაურ
წვეულებებში და ბოლოს ხატობაში
ვისი ჩება-მტვერად და ხანჯლის ტრი-
ალი ჩანს, თუ არა გლუბისა? მარ-
თალია, აზნაური და თავიდი მეტს
სვამს, მაგრამ საერთოდ გლუბიც
იმათ უნდა არ რჩება რა არის ამის
მიზეზი, თუ არა ღვირ?
—არაო, უბასუხა მოსაუბრემ.
დარბისელ ოჯახებში, მართალია,
ადრე დაძალებდა იყოფენ, მაგრამ
ახლა-კი გადავიარდა ის ჩვეულება,
ახლა თამადა ისე ძალიან ვეღარ ატანს,
როგორც ადრე იყო. ღუქადა-კაცი
იტყვიან ჩვენში:
„ბერი კაცი თვრესო,
ვაყავს ერთი ხვდისა;
ვაყვილს სუნი მიდინოს,
ღმერთს თავყანი სუცსო.“
ღვირის სმა განა ავრ გავრცე-
ბულია, როგორც თქვენ ამბობთ.
ზომიერებაზე კიდევ ნათქვამია:
„ღვირთ თქვა ჰეპაუზა,
უყუბლოდ წამოვლდები;
ქვეყნი კატანა ბრძენი ვარ,
გიყ კაცთან წამოვფრინდები.“
გიყეზე რა საჭიროა ლაპარაკი,
გიყები ყველგან არიან. ძველ დროს
მართალია დაძალება იყოფენ, ახლა
ისე აღარ არის, როგორც ადრე.
—როგორც ადრე? ჩაიკინა
ექიმმა. რაღა საჭიროა დაძალება,

რომ ყველა ერთვულად მიერთდეს...
დარბისელ ოჯახებში... ამა
დამისხელ დარბისელ ოჯახებში,
რომ სადილად ჩაბრუნდები არ
წამოვლდარცვენ.
—შეიძლება ჩაბრუნდები იყვ-
ნად, მაგრამ ხმლის ტრიალი-კი აღარ
არის.
—აღარ არის? მაშ ის რა გახ-
ლავს, რომ ის ამბობს არც კაცს (და-
ხალხს) კაცი შეუიკვდა, ის მეორე
(კიდევ დასახელი) მიველ სიკოც-
ხლეს უზნებარ არც ერთს სადილს
არ გათავებს; ის მესამე ყმა; ვილი
აქვრ დამბლად აჩანალებს თავის
სიკოცხლს... მაგრამ მე მიინც და
მიინც იმათზე არაფერს ვიტყვი. ამ
თავადებისა და აზნაურების საქმე წი-
სულია. მე საერთოდ ვლაპარაკობ
და გლუბ კაცობასაც ვეხები, მუშა
ხალხს, ხელოსანს და გაქარ ქარ-
თვლს ხალხს, რომ საერთოდ ქუცის
ძილა ელვავთ და ბოლოს ქართვე-
ლი ხალხი ნერვის დიფერის მოდუ-
ნებისა გამო ამიერ ქვეყნისაგან უნდა
დაქვები.
აქ უნდა მოვიხსენო, რომ ექიმი
პეტროსიანის აზრის ეგროპული დი-
ლეი ხანია საქართველოს ცხოვ-
რობს და მოუვლია ჩვენი ქვეყანა.
მასთან მყოფი მოსაუბრე ქართვე-
ლია. ეს რომ ვაიგონა ქართველმა,
შეუფუცხებდა, არ იამა, რასაკვირე-
ლია, და განთავრებულს კაცის ამ

გვარ სიტყვაზე აინთო.
—ხალხი გაქრება? ხალხი თავის
დღეში არ გაქრება, თუ ძალიდ
სული არ ამოხადა ვინმემ.—თუ ური-
გობა ხდება ხალხში, ამისი მიზეზი
მრავალია. ვერ უპირდელსი, სწე-
ვადა-ვინაობა არ არის ხალხ-
ში ვაგრცელებული, მოქალაქობ-
რივი აღზრდა ხელს არ უწყობს
ხალხს და მარტო ღვირის რომ ჩა-
ვუცხვდეთ, ყველა ღვირის უწყობა
იმისაგან არის, ვერაფერი საბუთია.
—რასაკვირველია, ყველაფერი,
რაც კაცის ცხოვრებაში მოწყობი-
ლია, ცხინარება ადამიანის აღზრდას,
მაგას რაღა ღაპარაკი უნდა. მაგრამ
თუ სწულია ადამიანი და სიკვლე-
ლის დღეა გასჯელობა ჯანში, იმის
თანა რა ცხოვრების უფეთ მოწყო-
ბილება, აღზრდა და განათლება
უწყველის ძვალ და რბილ დაწე-
ვლებული, გახრწნილი, სისხლ მო-
წამული ღვირის ნიეთიერებით,
ნერვებ დადუნებული რაღას სიყე-
თის იამა?
—ჯანაბანდისაც გვა ჰქონია, ვი-
საც თავის დაქვრა არ შესძლებია.
ადრე ისინი დაიბოცნენ, ჯან მრთე-
ლები ხომ კიდევ დაჩინებენ ქვეყ-
ნაზედ და ისინი გამაზღვლებიან!
უთხრა მოზამსემ.
—სიტყვაც ვე არის, რომ მიე-
ლი ხალხი მოწყობულია ღვირით,
მაშ-პაპიდან შეჩვეულნი არიან ღვი-

ნის მძის, და ღმერთო შემოწყლენ,
რა გვარ მძის. რაქაში ვეგერეთელი
კახებთი მინახავს გლუბები რა სა-
ხით სმენ. თითო კახთაში ხუთი
შვილი ბოთლი ჩავა და ვეცაკობა,
ვინც პირ მოსაშრომებლად დასცილ-
დის ამისთანა კახთს; მათში კიდევ არაყ-
სა სმენ ყანწებით, კახეთში რაღა
უნდა ითქვას. ეს ჩვეულება მამა-პა-
პით მოდის, მაშასადამე, მამა-პაპით
სისხლი და ხორცი წამდარი აქვთ.
შვილმა თუნდ არ დალიოს მიველს
სიკოცხლში, შეიძლება მამაზე
უკეთესი ჯანისა იყოს, მაგრამ მი-
ნც კი მართლის დადამიანის ღონე
და ქუთა არ ექმნება. სწულები
შეიკუ-შვილობამდის დაწყებია. და
თუ ქართველობაში ღვირის სძის
ჩვეულება ისევ დარჩა, როგორც
ახლა ვხვდეთ, ქართველობა უნდა
გაქვები. ამ ვაზნულ კიდევ მიდის.
—რითი აბუკეობა მავისო? ჰკი
თხეს ექიმმა.
—რითი და იმითი, რისაც ვე-
დავთ. მე თავად-აზნაურობის დღე
გათავებულად მიმანია; იმაზედ
არაფერს ვიტყვი. აი ხალხი ავიღოთ:
ვაჭარი, ხელოსანი და გლუბი.
—რას იტყვი, ვინაშინა. ქარ-
თველი ვაჭარი არა ვაჭრობს, ხელო-
სანი არ ხელოსნობს, ან გლუბი არ
უღვია გუთონსა?
—დიდრც თავის საშქს უღვია,
ერთიც, მეორეც და მესამეც, მაგრამ

მივი სხვა და-სხვაობა არ მოქმედებს შემოსავლის მეტრეკადგობაზე. ამისთანა შემთხვევები ახლა ჩინა ორთა შუა სანის მამულიდან და მისის შემოსავლის ზედ-მიწვევით ადუნსხვა ძელი არ არის. ამ გზით ადმოჩენილ ორთა-შუა სანის მამული შემოსავლის გამოადგენენ ხოლმე და ესეთი გამოანარკვევით დაიდება ხოლმე მთელის დანიშნულ რაიონისათვის იმ ორთა-შუა წმინდა შემოსავლიდან დასაღწევი შემოსავლიდან დასასხადის თავისი წილი უნდა ადოს და ხარჯის მხედველაც თავისი დონეხდისა მოიპოვოს.

ხოლო იმ შემთხვევისათვის, თუ ვინცინაბა, დანიშნული რაიონი იმდენად სხვა-და-სხვაობას წარმოადგენს, რომ ერთი რაიონში მამული-ცალკევერ განიშნებს, ვერ გამოხატავს ორთა-შუა სხვის მიუღწევი დანიშნულ სივრცისა, მაშინ საჭიროა მთელი სივრცე დაეიყოს იმდენ დარგად, რამდენიც სხვა-და-სხვაობის მიხედვით ორთა-შუა სხვის მამულების გამოკვეთილი გამოირკვეული დადგინდება, მაშინ სასადად, ხარჯის მხედველს გადასახადი დადგინდება ორი განკარგული გამოკვეთილი ორთა-შუა წმინდა შემოსავლისგან, მერე დადგინდება უცხადის და დღევანდელი გაიწვევება ხოლმე. ჩვენში საანგარიშად მიღებულია დაქუჩიანი და, მაშასადამე, რაც აქ დადიურაობით არის ნათქვამი, იგი დაქუჩიანობით საუკუნისმეტიდელი, ხოლოდ ერთი ორად-ღე, რადგანაც ორი დადიური ერთის დაქუჩიანობის ტოლია.

ის ახდელი მამული და ყოველი იგი, რომელიც განსაკუთრებით მდიდარი შემოსავლით და განსაკუთრებით გარჯს და ხელმისაწვდომს გარეგანებაში, ანგარიშში მიღებულ არასაღეს არ უნდა იქნას ორთა-შუა წმინდა შემოსავლის დადგენაში, თუცა საადგილ-მამული გადასახადი-ტი თავისი დიდ-შემოსავლის კვალობაზე უნდა იხადოს. ამაზე საუბარი მერე გვექნება.

ქალაქი უნდა ვთქვათ, რომ რა გზობითაც უნდა იყოს გამოარკვეული ორთა-შუა წმინდა შემოსავლი, სახელმწიფო და ერთმა ამ შემოსავლიდან თავისი წილის ადანიშნავს ხოლმე ასის თავიანთი, ესე იგი, პროცენტით. ვთქვათ, გამოირკვეა, რომ დადგინდება ორთა-შუა შემოსავალი ერთი მანეთია, ვთქვათ, რომ ასის თავისადად დანიშნული გადასახადისა არაა, მაშინ შემოსავლიდან ორი პატივი ერგება საადგილ-მამული გადასახადს. რადგანაც შემოსავალი გამოირკვეულია დადიურზე, მაშინ სასადად, ხარჯის მხედველს გადასახადი დადგინდება ორი განკარგული გამოკვეთილი ორთა-შუა წმინდა შემოსავლისგან, მერე დადგინდება უცხადის და დღევანდელი გაიწვევება ხოლმე. ჩვენში საანგარიშად მიღებულია დაქუჩიანი და, მაშასადამე, რაც აქ დადიურაობით არის ნათქვამი, იგი დაქუჩიანობით საუკუნისმეტიდელი, ხოლოდ ერთი ორად-ღე, რადგანაც ორი დადიური ერთის დაქუჩიანობის ტოლია.

მისამართის ანაბარულშეანი

გზოთა გროზის მე 253 სარეზერვო ბატალიონის პოდპოდპოდპოდ მე 253-ე მდილი პოდპოდპოდპოდ.

ლან 26 ულ იქმნა თუქსტრანის ხაზში დრო ოლქის სამხედრო სატომოგრაფია

უკან-უკან იწვევს. ჩიარეთ შუა ბახოსკენ, ნახეთ ლექის დუ ნებიცა და ქარავილ ისიც. — ეგ მართო ჩვენ დედა ქალაქში ხდება ავღო, ხელისნები არ ვარ-გინან და იმისაგან არის. განა ეგ სახეთათო? შეუქციეს სიტყვა ექმის. — მართო ტვილისში კი არა, ქეთლისში და ბათუმშიც ასეა. კარვად მომაგონდა; იმ ბათუმის ქართველი მუშა ხალხი, უფრო გურულები არიან. ქარხნები მუშაობენ, სიკვრიცხულ ეტეობათ. მაგრამ მაგარი ეს არის, ბეჯითი მუშაობა არ იციან. გეპაჩხენები ჩიოდნენ, კარვად მუშაობენ, მაგრამ კვირა დღე ღვინოში ჩაიხრბობიან ხოლმე და ორსა ამ დღეს იკარებებიან ქარხნებში. ქარხანა ვერ შეაჩერებს მუშაობას, უნდა სხვები და-ქარავიან, ვინც უფრო ბეჯითია. ეს სწეულდება ახარის მთელის ხალხისა, ეს წყველი ღვინო, რომ კაცი ვერც შინ წაფლილს დარჩენილა მუშად და ვერც ქალაქ ადგლის სარქეს მოპოვებდა. სწეულდება, სწეულდება ხალხის გასაქობა და ამისაწვევით.

— თქვენ მეტად ბუიადობთ, როგორც ექმები. ხალხში თან და თან სწავლა-განათლება შევა, სკოლებში ისწავლის, იკითხავს წიგნებს, ქალითის ცხოვრებას შეჩვევა და თან და თან მოსაპობს სის ჩვეულებით.

— დილა, მაც მიხელი იყავით. განა მოქალაქობას შეჩვევა სწეული

განყოფილების პოლიციური გეგმვა-გეგმვის საშუალო ოლქის სატომოგრაფია განყოფილების შტაბ-ფილირად.

ახალი ამბავი

დღეს, 12 მარტს, ყოვლიდ-სამღვთო ღვინოთა მამული ბრძანდება ჯვარი-მამის ეკლესიაში, სადაც იგლობებენ ქართველ და ბერძენთა მგლობობელ გუნდში. წირვა ჩვეულებრივად 9 1/2 საათზე დაიწყება.

ევლიან მცირე წლოვან დანიშნულთა გამაწორებელ ახალი შენის დირექტორი ბ.ნი ქუნიანი დადიურაობით დასახუროვან და მისი თანამდებობის დროებით აღმასრულებელ დანიშნულ დირექტორის თანაშემწე ა. გვეგვიკორია.

გუშინ, 11 მარტს, ტვილისის დღევანდელი კლასიკური გიმნაზიის მეექვსე კლასის მოსწავლე ქალი მისიანოვი უცხადელად დადგინდა გიმნაზიის შენობის შესასრულებელ ფანჯრიდან ეზოში. საბედნიეროდ მისიანოვის ქალი სიკვდილს ვადარჩა. ქალი იმს დაუფარავს, რომ თავი პირზე ეპის კალმით შეიშაფხველი და მიწაზე ისე დაეცა. ქალს მხოლოდ ცოტათი სხე გახუტია, რომელიც მალე მიწვეულულ მკურნალს შეუხვევია და შინ წაუყვანიათ.

7 მარტს, საღამოს, თელავს ეწვივნენ თანხილად იტალიის მზარის უფროსი თავ. ნ. ზოლოვა. მელი და ზედამხედველი მართლ-მართლ დიდებულ ქრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოების სკოლებისა ბანი ექვთის ვ. მამინაშვილი, რომელთა მისანი იყო მომლაშარანთ თანხითი ორ-კლასიანი სკოლისათვის შენობის აგების შეჩვენ. მოლაშარავის შემდეგ, 9 მარტს, წავიდნენ ლივანში, სადაც იტალიის საზოგადოების განზაზაბა აქვს სასოლო

სკოლა დაარსოს. მართალია, აღვინა არსებობს სამინისტრო სკოლა, მაგრამ ეს სკოლა ჯერ-ერთი რომ ზეიო აღვინა და მეორეც ის, რომ ამ სოფლის სასკოლო წლოვანების ბავშვებს ერთი სკოლა კი არა, სამივე რომ იყოს, ვერ დაიტევს. აღნიშნული სკოლა უნდა ადგინდეს ახალი ლივანში, ჩაღმა თუშების ბავშვებისათვის, რომელთაც დიდი ხანია მოლოდინი აქვთ ამ სკოლის გახსნისა და ამავე იმედის გამო წელიწად მთის თუშეთიდანამც გამოპაზავნენ ბავშვები, რადგან ევროპაში, რომ სკოლა წარსული ენციკლოპედიაში გახსნილია. მაგრამ მთავრად თოვლი მოკლა, გზა შეიკრა და ბავშვები კი ტყუილად დარჩნენ. ჩაღმა თუშების ოთხმა საზოგადოებამ, ავტო მთარე წელიწადია, დადგინა განჩინე, რომელთაც ზოგს ხარჯს თითონვე ჰკირალოდნენ და სკოლის გახსნის ოთხხედიც. ეს განჩინე გაიგზავნა კუთვნილებისამებრ და მას შიშდევ ბევრი წყალი ჩაატარა ალიზანში, მაგრამ ჯერ არა გამოვიდა.

სრული იმედი გვაქვს, რომ თავ. ნ. ზოლოვაშვილის და ბანი ე. მამინაშვილის მისვლით ლივანში სკოლის გახსნის გამო საქმე წესიერად დასრულდება და სასურველს ნაყოფი გამოიღვს.

ბათუმის დამოყრე შეეკითხა კავკასიის საინჟინერო სასოლო-სამეურნეო საზოგადოებამ, შეგვტკობნეთ ამ ქაშად რა ფასად იურცე ტვილისში: მატული, აბრეშუმის ბარე, ხალხები, ხანები, აბრეშუმი და სხვა-და-სხვა თესლეულობათ.

ტვილისის ბაზრის მიწის მფლობელთა კომიტეტი წლის 1 იანვრისათვის შეუტყუნილი სავრბო ბარე, დასახალი დარჩენილა სულ 29,725 მან. 83 კაბ. 1899 წლის განმავლობაში ამ ფულიდან საზაზრო აღნი-

ნისტრაციის გარდაუხდლებია 9,106 მან. 96 კაბ., გამოურიცხავი სხვა-და-სხვა შემთხვევისა გამო 1,631 მ. 12 კაბ. ამ წლის ამ წლის 1 იანვრისათვის გადასახდელი დარჩენილა 18,387 მანეთი და 75 კაბ.

„კავკას“ სოხუმიდან სწეურე, რომ ქალაქ შეუწარავს კარგა მოზარდული დავალი დასაარსებლად განზახსულ სასულიერო სასწავლებლისათვის შენობის ასაგებად, იმ პირობით, რომ თუ სასწავლებელი მის წლის განმავლობაში არ დაარსდება, მიწა ქალაქსავე დაუბრუნდეს.

„Черном. Вѣст.“-ის ერთს ნომერში დამთავრებულია აფხაზეთის აღწერა, რომლის დასრულებით ი. მ. კუპჩინი გახლავთ. აფხაზეთის აღწერაში იგი სწერს, რომ ვითომც სოხუმი იქნებოდა, ანუ მთელს აფხაზეთში ქართველთა ტომის რიცხვი სულ 66 კაციისაგან შესდგება, დანარჩენი მებრტყლები, აბხაზები, სვანები, რუსები, ოსმალები და ბერძნები არიანო. (?) ასეთი ცნობის ბეჭდვა ვინმე გადამოიღეს კი შეეფერება და გამოიღვს კი არა, იგი სრულიად ეწინააღმდეგება სიმართლეს. ცხვედრებით სწერს, ვითომც ოსმალებმა აფხაზეთის XV საუკუნის დასაწყისში ეს ცნობაც ყოველს ქუში მარტობას მოკლებულია.

სოფ. ნოსირი, (სუხაქის მახ.) მწიფავს თუბერძენთა მამე სოფლისა წინაშეაქვს ეს, კამეც ცხვედრებში დაქვია. ქალს სადაც განსაკუთრებულად ცხვედა დაუნიან; განსაკუთრებულად მოსკად ცხვედა. ქალს ბეჭ-მეწიფავს ბავშვი სწავრა სხეში და მოაურთავს გოგონა: მიშეველო, ცხველმა გაქვია! სხვაში მამე ბეჭა ბავშვი ეთავიდა. სანამ მწიფავდა ქალს განსაკუთრებულად და მამე მუშაობდა, მთელი ტანისაგან შეიშაქვს. რამდენსამე დღას შეეძგე სხაბალო ქალე ტან-წყა-წყაგებით გრადიგება.

ოგოა უცხო, იკაშ დ ვთ? ახა ევლდრეთ გვერდი მდგ. მა, რომელიც დუ ნოს არ ეკარება, იო თუნე დ ტროლოი ავილოთ, რომელი ხელოსანი მიდის წით, ქართველი თუ სკოლო-ბანათობით დღენე იხ ხელოსნებს კერ ნახათ, რადგან კვირა დღე სხვაში გაუტარებიათ. კვირაში რამდენ დღეს მუშაობს ხელოსანი, იო იკითხება? საბო ოთხი დღე რომ იმუშაოს, ძენე სის სათქმელია. კვირა და ორ შაბათი ხომ წასულია, შუა კვირაში ხან ერთ ღუქშიში, ხან მეორეში ნახათ ხელოსნებს, თვით დღენებშიათ სახელოსნოს ღუქისათვის და სასწავლოდ შეყრილი რამე უბოლო მიხეზობი. მერე ოგოარ უნდა ვინა? სანამ კულათ ასაწვევები არ გახდებიან, დაღამებამდე არ აღვებინა. ხანჯლის ტრადიცი არა ხდება, მაგრამ ჩხუბი და ზინძელა თრვა აუცილებელია. გუნში ჩამოსული ლექები კი დარბაისურად უსხედან თავის დაზგას და მუშაობენ იმ დროს, როდესაც იმის მამაქვე ქართველები ღვინის სიამა ატარებენ. ახლა შეხედეთ ერთის ნამუშევარსაცა და მეორისასაც, ლექის ნამუშევარი შეყრილია, ლამაზია და იაფვე ქართველის ტომქო, უფრო და უღაბათია. ის დეკნებობა დრო და ქუქის ღონე, რომ ნაღვანებს ფინილ ღუქისთანა საქონელი გაეცევიან მუშებარი ღუქს ეტარებთ, ლექი წინ მიდის და ქართველი კი თან-და თან

ქართველი? ძავის იმედი შორს არის, გაიქნა ხელი ექმნა, თითქოს ქველდერი გათავისუფლო.

— ხომ გინახავო, ხომ ხედავო, რომ ქართველ ხალხს ვაქ-თისნი კომე აქვს.

— ღვინის სიამა უფრო მეტია. მე ვიყავი ერთ კუნძულში იმერეთისკენ, დიდი საბრწყველო საქმე დღეს. ქართველს მოგახსენებთ, ნახეთ ერთი კვირა-უქმე დღეს რა ამბები ხდება, რა ხანჯლის ტრადიცი, რა ჩხე და მტრეცხა ერთმანეთისა, რა სისხლის დღვა. დეკნები იკეტება იმისათვის კი არა, რომ დისვენონ, იმისთვის ჰყეტენ, რომ არ დაგვიბრუნონ, ან ჩხუბი. ამა. ამა თვით დავანებოთ. შეიხედეთ ქალაქ ადგილებში.

— მაღალია დერბაზს, იქ ჩხა-მტრეცხა ხომ არ არის, შეწყვეტენ სიტყვა ერთმა ჩვენთანგან.

— არა, მაგას არ ვამო. იო მე სხვას მოგახსენებ. შედარეთ ვაჭრობის საქმე ქართველისა და სხვა ტომის საქმე. აიღეთ რომელიმე გინდ დიდი და გინდ პატარა ქალაქი. გარეშეშო სულ ქართველობა, მაგრამ ვაჭრობაში-კი სხვა ტომის კაცი იმარჯვებს, სიამა და დადამხებულებია. მაგალითად, შეხედეთ სპარსეთის თათარებს, რა შეგვიან. ცხრა მთას იქნად, ვინ იცის, რა წყლუ-ბითა და ტანჯვით მოსული, დაღის ქუნა-ქუნა, დაბატულს სიმინდს ჰყი-

მესაკი ჰკიდებს ხელს, მაგრამ ყველაფერზე გულს მღერე იკრუეს. სპარსული თათარი-კი ღვინის სისის სწეულებისაგან თავისუფლია, ღვინის გემო არ იცის და ამიტომ ტვინიც ფხავთი ექვს, ამ მუშაობაც მეტი შეუძლია და ცხოვერებაშიც, ვაჭრობაში, ხელოსნობაში თუ სხვა რამ, ყველაფერში წინ მიდის ნელ-ნელა და მკვირბად.

ამ ექიმის ლაბარაკმა დიდი ბაასი ასტება მოსაუბრეთა შორის. სხვა-და-სხვა არც გამოსთქვს ქართველ კაცი ფიზიკურად აფხაზეთსაზე. შეგინენ მის სოციალურ ცხოვრებას, ისტორიას, გეოგრაფიულ მდებარეობას ჩინის ქვეყნისა. მაგრამ ექიმი მინც თავისას ამტკიცებდა, რომ ქართველ ხალხს სულიერ უღონობისა და ეკონომიურად სრულიად დაცემის მიზეზი ღვინოაო.

ეცი, რომ ლათობა. არკითა და ღვინით კაცს ასწეულებს, მაგრამ თუ მიიღო ხალხი იწაწელება მამა-პაპისაგან. მე ექიმნი არა მისაწეულია, რამე ვისც უსწეულია, იქნება იმათ ვინც აცხვენან: მართლა ღვინო ასეთი საწამელია, რომ ქართველ ხალხს ამოწყვეტა მოვიდეს და ქართველობის ხსენება სა-ქართველობაში უნდა გასწყვიტოს ამ საყვარელმა სასწელობაში.

